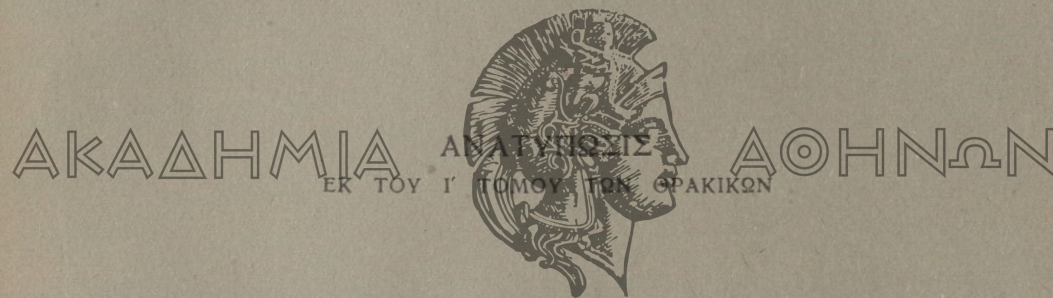

30
ΑΡΧΙΜ. Ν. ΒΑΦΕΙΔΟΥ

Ο ΕΝ Τῷ ΧΩΡΙῶ ΠΥΘΙῶ ΤΟΥ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ
ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΕΝ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΙ ΑΠΑΓΧΟ-
ΝΙΣΘΕΝΤΟΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΤΟΥ ΣΤ'

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΙΣ : Ι. Α. ΑΛΕΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ 23

1938

ΑΡΧΙΜ. Ν. ΒΑΦΕΙΔΟΥ

Ο ΕΝ Τῷ ΧΩΡΙῶ ΠΥΘΙῶ ΤΟΥ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ
ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΕΝ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΙ ΑΠΑΓΧΟ-
ΝΙΣΘΕΝΤΟΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΤΟΥ ΣΤ'

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΙΣΤΟΤΟΜΟΥ ΤΩΝ ΘΡΑΚΙΚΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ : Ι. Α. ΑΛΕΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ 23

1938

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ο ΕΝ ΤΩ ΧΩΡΙΩ ΠΥΘΙΩ ΤΟΥ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ
ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΕΝ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΙ ΑΠΑΓΧΟ-
ΝΙΣΘΕΝΤΟΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΤΟΥ ΣΤ'

Φυλλομετρῶν παλαιὸν τόμον τοῦ περιοδικοῦ «Οἱ τρεῖς Ἱεράρχαι», εἶδον εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 515 τεῦχος τῆς 16ης Ἰουνίου 1921 τὴν ἐπιγραφὴν «Ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος τοῦ γένους» μὲ μίαν σημείωσιν «λόγος ἐπίσημος, ἐκφωνηθεὶς ἐν τῷ ναῶ τοῦ Ἀγ. Ἀθανασίου Διδυμοτείχου τῇ 25ῃ Μαρτίου ἔ. ἔ.».

Ὁ ὁμιλητής, ὁ τότε μητροπολίτης Διδυμοτείχου Φιλάρετος, ἐξημνῶν τὰ ἀνδραγαθήματα καὶ τὰς αὐτοθυσίας τῶν ἡρώων τῆς ἑλληνικῆς ἐπανάστασεως τοῦ 1821, παρδείχεν ἐκτὸς ἄλλων καὶ μίαν ἱστορικὴν πληροφορίαν ὅτι ἀπαγχονιστὴς αὐτῇ διαφέρει κυρίως τοὺς κατοίκους τοῦ πλησίον τοῦ Διδυμοτείχου χωρίου Κουλελί-Βουργάζ, τὸ ὁποῖον ἔχει λάβει ἀπὸ τῆς ἑλληνικῆς κατοχῆς τὸ παλαιὸν αὐτοῦ ὄνομα Πύθιον.

Ἐγραφε λοιπὸν ὁ Φιλάρετος τὰ ἑξῆς: «Ἐν Ἀδριανουπόλει μετὰ πολλῶν ἐκ τοῦ κλήρου καὶ τῶν προεστώτων ἀπηγγονίσθη ὁ πρόων Κωνσταντινουπόλεως Κύριλλος ὁ ΣΤ', τὸ ἱερὸν δ' αὐτοῦ σκήνος ἐξεβράσθη ὑπὸ τῶν ρεῖθρων τοῦ Ἐβρου εἰς τὸ Κουλελί-Βουργάζ, ἔνθα πρὸ ἐτῶν ἐδείκνυτο ὁ τάφος αὐτοῦ ἐν χριστιανικῇ οἰκίᾳ, καιομένης κανδήλας».

Ἐξ ἀφορμῆς ἐνεθυμήθην σχετικὰ τινα, γραφέντα εἰς τὸ περιοδικὸν «Θρησκικά» (παράρτημα ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι 1931) περὶ ἀπαγχονισμοῦ τοῦ Κυρίλλου καὶ τῆς μετὰ ταῦτα τύχης τοῦ λειψάνου αὐτοῦ· ἐδημοσιεύετο τὸ σουλτανικὸν φερμάνιον τοῦ ἀπαγχονισμοῦ, καθὼς καὶ μεγάλη περικοπὴ μιᾶς ἱστορικῆς ἀφηγήσεως τοῦ Ν. Παρασχίδου περὶ τῆς θανατώσεως τῶν προκρίτων Ἀδριανουπόλεως κατὰ τὸ 1821· ἐκ τῆς ἐν λόγῳ περικοπῆς παραλαμβάνω τὰ ἑξῆς ἐνδιαφέροντα:

»... τὰ πτώματα τῶν 32 θυμάτων διέταξαν νὰ μεταφέρωσι καὶ ρίψωσιν εἰς τὸν ποταμὸν Ἐβρον, ὅστις ἔτυχε κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας νὰ εἶναι πλημμυρισμένος· ἐξέδωκαν δὲ οἱ Γενίτσαροι διαταγὴν αὐστηράν, μὴ τυχόν τις τῶν χριστιανῶν τολμήσῃ, παίρνων ἐν πτώμα καθ' ὅλον τὸν ροῦν τοῦ ποταμοῦ, νὰ τὸ ἐνταφιάσῃ. Οὕτω λοιπὸν ἐκ τῶν σω-

γιάννης ἐνθυμεῖται τὴν σύζυγον τοῦ τζορμπατζῆ καὶ τὰ δύο τέκνα του, τὸν Δημήτριον καὶ τὸν Ἀργύριον· καὶ ὁ μὲν Δημήτριος δὲν ἀπέκτησεν ἄρρενα τέκνα, μία δὲ θυγάτηρ του ὑπανδρευθεῖσα ἀπέθανεν ἄτεκνος· ὁ Ἀργύριος ὅμως ἀπέκτησεν ἐκ τοῦ υἱοῦ του Ἀθανασίου πέντε ἔγγονους· τὸν Βραχιόνην, τὸν Χρήστον, τὸν προμνημονευθέντα Γεώργιον, τὸν Ἀργύριον καὶ τὸν Λαμπρινάκον. Οὗτοι πάντες φέρουν τὸ ἐπίθετον Ἀργυρίου καὶ κατοικοῦν εἰς τέσσαρας οἰκίας, εἰς τὰ ἀναφερθέντα κτήματα τοῦ προπάππου των. Ἐκ τῶν οἰκιῶν τούτων ἡ μία εἶναι ἡ παλαιά, τῆς ὁποίας τὸ μαγειρεῖον εἶχε μετατραπῇ εἰς τάφον τοῦ πατριάρχου.

Ὁ Παπαγιάννης διηγεῖται καὶ τὸ ἑξῆς: ὅτι ὁ ἐκ Πυθίου Λαμπράκης Δημουλάκης, ἐκφρασθεὶς πρὸ τεσσάρων περιῖπου ἔτῶν ἀνευλαβῶς περὶ τοῦ τάφου καὶ τῆς προσκυνήσεως τοῦ πατριάρχου, ἐτιμωρήθη ὑπ' αὐτοῦ· κατακλιθεὶς δηλονότι εἰς τὸ δωμάτιόν του διήλθεν ὅλην τὴν νύκτα ἀνήσυχος καὶ ἐν μέσῳ μεγάλου τρόμου, διότι ἡσθάνετο, ὅτι ὁ πατριάρχης ἔκρουε διαρκῶς τὴν θύραν. Μετανοήσας λοιπὸν μετέβη τὴν πρωΐαν εἰς τὸν τάφον καὶ προσκυνήσας εὐλαβῶς προσέφερε μίαν δαῖν ἔλκινον διὰ τὴν κανδήλαν καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐπανεῦρε τὴν ἡσυχίαν του.

Ἐνταῦθα τελειώνει ἡ διήγησις τοῦ καλοῦ Παπαγιάννη, γεννᾶται ὅμως ἡ ἀπορία: εἶναι τάχα ἀληθὴς ἡ πληροφορία, ὅτι τὰ ὁσά τοῦ πατριάρχου μετεκομίσθησαν εἰς Ἅγιον Ὄρος καὶ ἐκ τῶν ἁγίων πόλεων Ἀμφίβολον ἢ μᾶλλον ἀδύνατον, διότι ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει ἐπρεπε νὰ ὑπάρχουν θετικὰ στοιχεῖα καὶ νὰ ἔδεικνύετο καὶ ὁ νέος τάφος τοῦ πατριάρχου εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος· πρὸς τούτοις θὰ ἦτο περιττὴ καὶ ἡ ἐν Ἀδριανουπόλει κατάθεσις τῆς μνημονευθείσης λάρνακος, ἡ ὁποία δὲν ἦτο, ὥς εἶδομεν ἀπλῶν κενοτάφιον. Ἴσως ἡ πληροφορία τοῦ Παπαγιάννη, εἶναι δυνατόν, νὰ ἐξηγηθῇ ὥς ἑξῆς: Εἶναι δηλαδὴ πιθανόν, ὅτι κατὰ τὴν ἐκ Πυθίου μετακομιδὴν τῶν ὁστῶν τοῦ πατριάρχου εἰς Ἀδριανούπολιν προσῆλθον τυχαίως ἢ καὶ ἐπὶ τούτῳ καὶ Ἀγιορεῖται μοναχοὶ καὶ ἐπρότειναν τὴν εἰς Ἅγιον Ὄρος μετακομιδὴν, ἀλλὰ δὲν ἐγένετο δεκτὴ καὶ δὲν ἐξετελέσθη ἡ πρότασις ἐκείνη, προτιμηθείσης τῆς Ἀδριανουπόλεως ἀντὶ τοῦ Ἀγίου Ὄρους.

Διδυμότειχον Ἰούλιος 1937

† Ἀρχιμανδρίτης ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΦΕΙΔΗΣ

ΑΘΗΝΩΝ